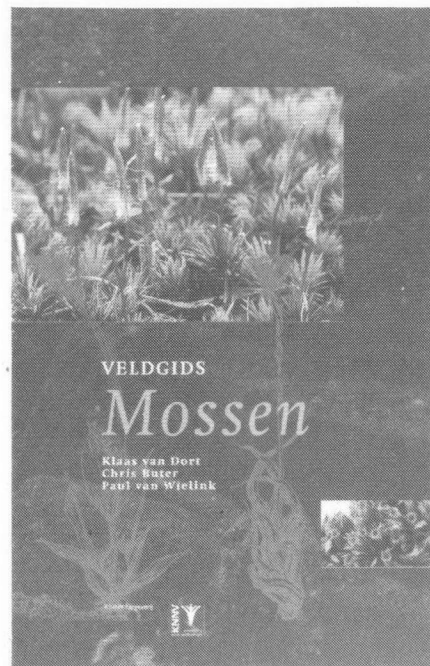

NIEUWE UITGAVEN

Veldgids mossen Van deze 'kleine sierlijke plantjes, die groepsgewijs en in aanzienlijke hoeveelheid bij elkaar groeiend voorkomen' (van Dale) is een veldgids verschenen. Ik moet zeggen, alleen al door het uiterlijk van deze KNNV-uitgave zou je verleid worden om je met bryologie (mossenkunde) te gaan bezighouden. Prachtige kleurenfoto's en duidelijke zwart-wittekeningen tonen uiterlijk en groeiplaatsen van deze voor velen bekende en toch zo onbekende groep planten. Na inleidende hoofdstukken over de indeling van mossen, uiterlijk en groeivormen, voortplanting en ecologie, volgt een hoofdstuk over herkenning en determinatie. Daarna worden ca. 100 van de ruim 500 mossoorten die in Nederland voorkomen, behandeld. Ik sla de pagina op van één van de weinige mossen die ik denk te kennen, Haarmos. Het blijkt 'Gewoon haarmos' *Polytrichum commune* te zijn, behorende tot de topkapselmossen. Bij de soortbesprekingen komt achtereenvolgens aan de orde: groeiplaats, uiterlijk, determinatie en verwante of gelijkende soorten. Gewoon haarmos blijkt voor te komen in zure omstandigheden, bijvoorbeeld in natte heide en moerassen. De naam Haarmos is te danken is aan het behaarde huikje, waarmee de jonge sporenkapsels bedekt zijn. Bij de determinatie van kleinere planten kan verwisseling optreden met Fraai haarmos *Polytrichum formosum*; dan moet toch echt de microscoop eraan te pas komen. Het lijkt mij dat beginnende mossenvorsers veel hebben aan deze gids en dat de informatie ook voor gevorderde bryologen niet te versmaden is.

Klaas van Dort, Chris Buter en Paul Wellink, 1998: Veldgids Mossen, uitgave KNNV, ISBN 90 5011 1106. Formaat 17x25 cm, gebonden met vele kleurenfoto's en zwart-wit tekeningen, 272 pagina's. Prijs f 49,95, voor KNNV-leden f 44,95. Verkrijgbaar in de boekhandel of door overmaking van het bedrag + f 6,- verzendkosten op giro 13028 van KNNV-uitgeverij te Utrecht, onder vermelding van 'bestelling VG10 Mossen'.

Freek Nijland

Atlas van de Nederlandse vleermuizen Het zat er eigenlijk al een tijd aan te komen, de Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Net zoals bij onder andere vogels en planten is ook voor vleermuizen een atlasproject opgezet, hetgeen heeft geresulteerd in de uitgave van deze atlas. In het hoofdstuk 'Hoe leven vleermuizen' wordt nogal wat informatie verstrekt over de nachtelijke jacht van de vleermuizen, winterslaap, trek, paring, kraamkolonies, het uitvliegen en zwermen, en de vliegrou'te's. Andere hoofdstukken gaan over het vliegvermogen, oriëntatie met echo's, het 'Vleermuizen Atlasproject' en beschermingsaspecten. Bij de soortbeschrijvingen staan duidelijke tekeningen van de bouw van de dieren, het vlieggedrag in het jachtbiotoop en verspreidingskaarten, uitgevoerd in zwart-wit en groen. In Fryslân blijken niet zoveel vleermuissoorten voor te komen als in andere delen van Nederland. Toch zijn er enkele interessante waterminnende soorten bij, als de Watervleermuis en de Meervleermuis. Bekend zijn de kraamkolonies van de Meervleermuis in Tjerkwerd en Berlikum. En natuurlijk komen de Laatvlieger en de Dwergvleermuis ook in Fryslân voor, twee vleermuizen die wij elke zomer 's avonds op het erf kunnen zien jagen. Ik kan het niet laten soms een oude kous omhoog te gooien. Ze duiken er schitterend naar, maar het is me nog nooit gelukt er op die manier één te vangen. Misschien een fabeltje. Hoe dan ook, de atlas is uit! Een aanrader voor een ieder die wat verder kijkt dan zijn eigen vertrouwde 'vrije tijdssoorten'.

Herman Limpens, Kees Mostert en Wim Bongers 1998: Atlas van de Nederlandse Vleermuizen, uitgave KNNV, ISBN 90 5011 0916. Formaat 16,5x24,5 cm, gebonden met figuren, tekeningen, kaarten en foto's in kleur en zwart-wit, 264 pagina's. Prijs f 49,50. Te bestellen door overmaking van het bedrag + f 7,50 verzendkosten op giro 13028 van KNNV-uitgeverij onder vermelding van 'bestelling NB65 Vleermuizen'.

Freek Nijland